

Raadsnotitie

GEMEENTEBESTUUR

Rn nummer 2022 1
collegevergadering d.d. 21 december 2021
raadsvergadering d.d. 19 januari 2022
programma Circulaire en duurzame hoofdstad
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 1820301
team Wonen en Leven
steller P. Reus
doorkiesnummer 077-359 6328
e-mail p.reus@venlo.nl
datum 13 december 2021
bijlage(n)
datum verzonden

23 DEC. 2021

Onderwerp

Nieuw beleidskader Van Afval Naar Grondstof (VANG)

Voorkeur uitspreken voor

Scenario 1 – Een Afval- en grondstoffenbeleidskader op hoofdlijnen

Het nieuwe beleidskader gaat in op de hoofdlijnen. Hieraan wordt een uitgebreid uitvoeringsprogramma gekoppeld. Dit uitvoeringsprogramma kan gedurende de looptijd van het beleidskader aangevuld worden.

Scenario 2 – Een gedetailleerd Afval- en grondstoffenbeleidskader

De koers voor het nieuwe afval- en grondstoffenbeleid wordt gedetailleerd omschreven en hiermee ligt de richting voor de komende jaren vast. Ook hieraan is een uitvoeringsprogramma gekoppeld, dit ligt voor de looptijd van het beleidskader vast.

Voor beide scenario's geldt: de raad gaat over het kader, het college gaat over het uitvoeringsprogramma. Wij kunnen uw raad wel vooraf consulteren over het op te stellen uitvoeringsprogramma.

De vraag is voor welk ambitieniveau uw raad wil gaan.

Vasthouden aan huidige ambitieniveau

De gemeente Venlo beperkt zich tot de wettelijke zorgplicht voor huishoudelijk afval.

Of

Een verbreding van het huidige ambitieniveau

We kijken breder dan huishoudelijk afval en zetten in op lokale kansen en de koppeling met andere thema's.

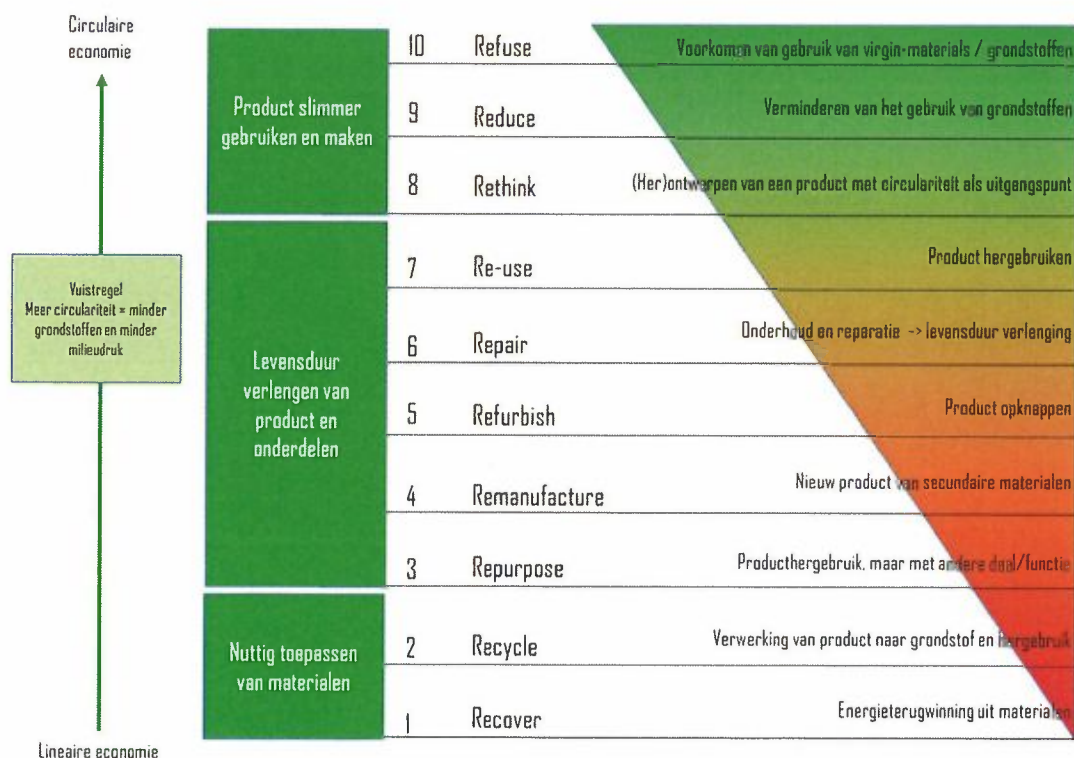
Aanleiding

Sinds 2016 wordt Europees en Nederlands beleid voor een circulaire economie gemaakt wat een grote invloed heeft op het gemeentelijke afvalbeheer. Venlo moet daarom zijn afvalbeleid herijken. In september 2021 is gestart met een traject voor het vormgeven van nieuw beleid voor afval. Met deze raadsnotitie wordt de raad in de gelegenheid gesteld richting te geven aan de wijze waarop het nieuwe afvalbeleid zal worden vormgegeven. Waar willen we op inzetten voor de toekomst van onze gemeente? De 10 treden van de R-ladder vormen daarbij het vertrekpunt. Uw raad wordt gevraagd een scenario te kiezen, de ambitie te bepalen en eventuele aandachtspunten mee te geven. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de kader stellende rol van de raad, alvorens het afvalbeleid in mei/juni 2022 wordt voorgelegd ter vaststelling.

Bij het formuleren van de opgave is ook de scope van belang: maken we alleen beleid voor de inzameling van huishoudelijk afval of reikt onze ambitie verder. De ambities voor de verwerking van afval zijn eerder geactualiseerd binnen het kader van de Afval Samenwerking Limburg, deze ambities worden meegenomen in het nieuwe beleidskader.

Achtergrond

Het opraken van grondstoffen is onlosmakelijk verbonden met onze consumptiemaatschappij en lineaire economie (take, make, waste). Volgens onderzoek zal 40% van het totale energieverbruik worden besteed aan de winning van metalen in 2050. Metalen worden slechts verwerkt in een deel van de 5.000 soorten productgroepen die we als maatschappij consumeren. De totale impact van onze consumptie is daarmee vele malen groter. Dat is een belangrijke reden waarom de Europese Commissie inzet op een circulaire economie (take, make, retake, remake) in 2050. In het Nederlandse Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2019-2023 is een nieuwe strategie opgenomen die is verbeeld in een "R-ladder".

Momenteel is het beleid van de gemeente Venlo voornamelijk gericht op de laagste twee treden van de R-ladder en op een schone openbare ruimte. Venlo beperkt zich daarmee tot de wettelijke zorgplicht voor huishoudelijk afval. Daarover kan in veel detail worden geschreven, maar hier volgt een beknopte opsomming:

1. In 2019 maakten onze inwoners ruim 51 miljoen kilo afval, waarvan 18 miljoen kilo restafval is verbrand voor energieopwekking. In dat restafval bevond zich 14 miljoen kilo grondstoffen.
2. Onze gemeente presteert middelmatig zowel in vergelijking met het Nederlandse gemiddelde als met gemeenten met eenzelfde mate van stedelijkheid (Nederland: 163, Heerlen: 150, Maastricht: 115, Nijmegen: 118, Roermond: 235 en Venlo: 178 kg restafval per inwoner).
3. In 2020 kostte het huishoudelijk afvalbeheer ons afgerond tien miljoen Euro (€ 100 per inwoner), inclusief baten en vergoedingen.
4. We hebben allerlei soorten inzamelmiddelen aan huis, bij de flat, in de wijk en het milieustation. Ter voorkoming van overlast wordt GFT wekelijks ingezameld in de zomer.
5. Met onze inzamelstructuur rekenen we op de welwillendheid van onze inwoners om al hun afval goed te scheiden en daardoor zo min mogelijk restafval te maken.
6. Voor onze inzamelstructuur huren we een afvalbedrijf in dat de containers op het milieustation, de containers in de wijk en onze bakken aan huis leegt.
7. Onze duobakken zijn uniek en de daarvoor geschikte vuilniswagens zijn versleten. Voor duobakken worden geen vuilniswagens meer gemaakt. Dat heeft ons gedwongen tot aanpassing van onze inzamelmethode voor laagbouw (wat in het voorjaar zal plaatsvinden).
8. Veel ingezameld PMD is zwaar verontreinigd. We hebben veel afkeur. Daardoor lopen we geplande inkomsten mis en maken we ongeplande kosten voor verwerking van de afkeur als restafval. Eenzelfde risico lopen we met GFT, omdat de kwaliteitscriteria daarvan worden aangescherpt.
9. Een afvalcoach helpt inwoners hun afval beter te scheiden en ondernemers minder zwerfafval te laten ontstaan. De coach zal de komende overstap van duobak naar restafvalbak en PMD-zak begeleiden.
10. Aan de afzetzijde hebben we samen met de overige Limburgse gemeenten grootschalige verwerkingscontracten afgesloten voor duurzame verwerking van GFT en restafval. Binnen AfvalSamenwerking Limburg worden nieuwe afzetcontracten voorbereid. Voor de meeste overige stromen gebruiken we hetzelfde afvalbedrijf dat onze containers leegt.

Raadsnotitie

11. Er zijn vijf repaircafés actief in onze gemeente (Heerlen: 1, Maastricht: 2, Nijmegen: 10 en Roermond: 1).
12. Er zijn zes kringloopbedrijven actief in onze gemeente (Heerlen: 2, Maastricht: 17, Nijmegen: 20 en Roermond: 10).
13. Voor het zwerfafval zijn veel vrijwilligers actief via Venlo Schoon. Samen met onze eigen dienst wordt dagelijks gewerkt om de openbare ruimte schoon te houden.
14. Bedrijven, scholen, evenementen en overige plaatsen waar afval ontstaat vallen buiten het gemeentelijke afvalbeheer. Omgerekend per inwoner ontstaat er 345 kg bedrijfsmatig restafval als gevolg van zware prijsconcurrentie op restafval die afvalscheiding al decennia frustreert.

Overeenkomsten

De beide scenario's kennen de volgende overeenkomsten:

Koers

In beide scenario's wordt de koers voor het afval en grondstoffenbeleid van de komende vier jaar bepaald, hierbij rekening houdend met trends en ontwikkelingen. Hierbij horen duidelijke doelstellingen.

Uitvoeringsprogramma

Met een uitvoeringsprogramma direct gekoppeld aan het beleidskader VANG stuurt de gemeenteraad ook op de uitvoering van het afval- en grondstoffenbeleid.

Draagvlak

Bij de totstandkoming van het beleidskader VANG wordt geïnvesteerd in draagvlak, door het houden van een enquête en een nog nader uit te werken vervolgtraject, op basis van de uitkomsten van de enquête.

Monitoring

In beide scenario's wordt hier aandacht aan besteed. Het is van belang dat voor zowel raad als de buitenwereld inzichtelijk wordt of de doelstellingen uit de visie worden behaald.

Ambitieniveau

Het minimale ambitieniveau is het handhaven van de wettelijke zorgplicht voor huishoudelijk afval en een schone openbare ruimte, conform het nu geldende beleid.

Verschillen

De beide scenario's kennen de volgende verschillen:

Koers

Door in scenario 1 op hoofdlijnen te blijven kan beter worden gestuurd op resultaat; er is ruimte om direct in te spelen op nieuwe inzichten, technieken en methoden en hierover in gesprek te gaan met onze partners. Kansen grijpen staat centraal. Dit alles zonder hierbij de kader stellende rol van de raad uit het oog te verliezen.

In scenario 2 wordt veel gedetailleerde beschreven welke koers we voorstaan.

Dit brengt wel met zich mee dat het minder voor de hand liggend is kansen te grijpen die nu nog niet voorzien zijn in de visie.

Uitvoeringsprogramma

In scenario 1 komt meer nadruk te liggen op het uitvoeringsprogramma en is het programma flexibel. Aanpassingen op basis van ontwikkelingen of monitoring zijn mogelijk. In scenario 2 is het uitvoeringsprogramma meer vastomlijnd, door het gedetailleerde beleidskader is immers duidelijk welke stappen gezet moeten worden.

Draagvlak

Voor scenario 1 geldt dat gedurende de looptijd van het beleidskader meer ruimte blijft om invulling te geven aan het uitvoeringsprogramma dan dat bij scenario 2 het geval zal zijn.

Monitoring

In scenario 1 is sprake van een ontwikkelingsgerichte en dynamische monitoring.

Het is hiermee dan ook een sturingsinstrument.

In scenario 2 heeft monitoring veel meer het karakter van een voortganglijst. Bijsturing is dan niet aan de orde, de voortgang op het uitvoeringsprogramma staat immers centraal.

Ambitieniveau

De R-ladder heeft 10 treden. Drie daarvan zijn 'indirect' gericht op het voorkomen afval. Vijf treden zijn gericht op verlenging van de levensduur van producten en productonderdelen. Tot op heden hebben we ons voornamelijk op de onderste twee treden gericht. Wanneer we er ervoor kiezen om de omslag van afval naar grondstof in de volle breedte mee te nemen in het nieuwe beleidskader VANG, gaan we verder dan afvalbeheer. Daarmee wordt verder invulling gegeven aan het vastgestelde programma Duurzame en circulaire hoofdstad en de programmalijn circulariteit: de herbruikbaarheid van grondstoffen en daarmee de reductie van restafval en het realiseren van nieuwe waarden. De verschillende koppelkansen kunnen een groeimodel zijn. Deze aanpak geeft meer ruimte om aan te sluiten op de buitenwereld, in te spelen op trends en ontwikkelingen en op initiatieven vanuit onze partners en burgers.

Een hoger ambitieniveau zal, afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden, leiden tot een mogelijke lastenverzwaring voor inwoners en bedrijven en hogere kosten voor de gemeente. Hieronder zijn een zestal voorbeelden opgenomen van de uit te werken thema's. Deze thema's worden nog nader uitgewerkt en komen ook terug in het participatietraject:

1. Nationale ambities voor afval wel/niet koppelen aan andere thema's. Denk daarbij bijvoorbeeld aan:
  - de verlenging van de levensduur van producten door inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;

Raadsnotitie

- een binnenstad zonder vrachtwagens in combinatie met hoogwaardige afvalscheiding voor huishoudens en bedrijven;
  - bedrijfsterreinen en evenementen helpen circulair maken;
  - gebruik van bodemverbeteraar dat is geproduceerd van eigen GFT.
2. Achterblijvende afvalscheiding bij kleine ondernemers in centra en dorpen.
  3. Service voor betere afvalscheiding.
  4. Bevorderen van hergebruik en hoogwaardige recycling.
  5. Wel/niet financieel stimuleren van onze inwoners om hun afval beter te scheiden. Bijvoorbeeld volgens het principe "de vervuiler betaalt" of juist andersom: "de sorteerder wordt beloond"?
  6. Wenselijke uitgangspunten bij ambities en gewenste koers.

Communicatie

De hiervoor genoemde thema's worden nader uitgewerkt en verwerkt in een enquête met richting gevende stellingen die wordt uitgezet onder inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. In deze enquête wordt respondenten ook gevraagd deel te nemen aan het vervolgtraject. De uitkomst van de enquête wordt als input gebruikt in het beleidsproces. Er volgt naar aanleiding van de enquête een passend voorstel om de participatie verder vorm te geven. De opbrengsten van het participatietraject en de vertaling hiervan in het beleidskader worden teruggekoppeld met de inbrengers.

Vervolprocedure raad

In mei/ juni 2022 volgt de vaststelling van het beleidskader en uitvoeringsprogramma. Het beleidskader VANG wordt door de gemeenteraad vastgesteld, gelijktijdig met de vaststelling van het uitvoeringsprogramma door het college.

Raadsnotitie

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

Bijlagen

-